

SLOVAN.

Štev. 34.

V Ljubljani, dne 14. avgusta.

1884.

Vsebina: Avgust Šenoa. — Aleksander Sergêjevič Púskin. — Lex Kvičala. — Notranjskim volilcem. — Slovenske slike. — Pogled po slovanskem svetu. — Razne novice. — Politični razgled. — Ilustracija: Avgust Šenoa.

Avgust Šenoa.

Spisal Josip Starč.

Vsakemu Slovincu, ki se le nekoliko peča s knjigami in časopisi, znano je ime Avgusta Šenoa, katerega mnogi kar na kratko imenujejo hrvaškega Jurčiča ter s tem vsakdanjemu človeku res dosti jasno povedo, kakšne zasluge si je ta mož pridobil za hrvaško književnost. Šenoa in Jurčič sta živela nekako ob istem času, in oba

sta si v tem nekako podobna, da sta bila prva romanopisca svojega naroda; kakor je Šenoa tako rekoč še le ustvaril hrvaški roman, zlasti historičen, tako je Jurčič bil začetnik slovenskemu. Dasi je Jurčič bil nekoliko let mlajši, umrla sta oba istega leta, oba v dobi, ko so se bili pesniški njijni darovi najbolj razcveli, in oba sta zapustila nedodelanih osnov. Seveda, ko bi človek šel dalje ter kritično razsojal duševne plodove jednega in drugega, našel bi med njima tudi mnogo različnosti. Pa tudi če ne bi bilo omenjenih podobnosti z Jurčičem, zasluži Šenoa, da ga Slovenec ohrani v dobrem spominu, kajti je bil

velik prijatelj slovenski knjigi, slovenski deželi in slovenskemu narodu, v katerem ni videl tujca, ampak najbližnjega brata, in bil je vsikdar velik zagovornik hrvaško-slovenskega narodnega jedinstva. V njegovih pripovedkah najdeš prav pogostoma kako slovensko podobo: njegova „Seljačka buna“ opisuje tudi imeniten kos slovenske zgodovine; v noveli „Prijan Lovro“ opisuje slovenskega svojega

prijatelja Mahnića; a v „Karanfilu s pjesnikova groba“ nam je ohranil svoj spomin na lepe gorenjske kraje in svoje veliko spoštovanje do Preširna. Če je že sploh vsak književni plod hrvaški nekoliko tudi naš, sprijaznili se bomo tem bolj s Šenoinimi deli, katere bode brez težav čital vsak omikan Slovenec.

Avgust Šenoa se je porodil v Zagrebu dne 14. novembra 1838. Mali deček je videl burne dogodbe ilirske dobe, ki so se globoko utisnile v njegovo srce. Vkljub nemškim šolam je ostal dober Hrvat in prav hlastno je čital vsako hrvaško knjigo, ki jo je mogel dobiti. Ravno zaradi knjig se je seznanil z Gajem ter od njega sprejel marsikak dober svet. Po dovršenem gimnaziji leta 1858. se je učil pravoslovja v Zagrebu na tedanji pravoslovni akademiji in v Pragi na vseučilišči. Že takrat je svoje pesmi pošiljal raznim časopisom, a v „Pozoru“ je priobčil „Večnega žida“, satiro na nemške birokrate, ter se

skazal veščega podlistkarja. V Pragi se je seznanil s češko in poljsko knjigo in skoro je spretno njegovo pero pisalo v češkem jeziku lepe članke za „Narodne liste“ in „Zlato Praho“. Denarne zadrege so bile uzrok, da je šel na Dunaj, kjer je takrat Hrvat Abel Lukšić izdajal dva lista „Glasonošo“ in „Slavische Blätter“. Šenoa je prevzel uredništvo obeh listov, za katere je moral malo

da ne vse članke sam pisati. Gotovo preteška naloga za jednega človeka, ali Šenoa ji je bil kos, kakor nobeden drug, in vsakdo se je čudil vsestranskemu njegovemu znanju. Toda delo se mu je slabo plačevalo in leta 1865. se je povrnil zopet v Zagreb, kjer je nekoliko časa sodeloval pri „Pozoru“. Da bi si zagotovil stalno bivanje v ljubljennem svojem Zagrebu, stopil je leta 1867. v mestno

službo ter si poiskal družice, s katero je v srečnem zakonu živel do svoje smrti. Zdaj je vse svoje duševne moči in vse proste ure posvetil beletristiki ter leta 1874. prevzel tudi uredništvo „Vienca“, v katerem je vsak čas priobčil kak nov plod svojega peresa, dokler mu ni prezgodnja smrt dne 13. decembra 1881. ustavila pisanja.

(Konec prihodnjič.)

Aleksander Sergêjevič Púškin.

Spisal dr. Fran Celestin.

(Dalje.)

a) Puškinova lirika.

Kakor je bilo omenjeno, začel je Púškin že v liceji peti: posnemal je sovrstne ruske in francoske pesnike — najbolj pa Bátjuškova in Parnija. Že tu vidimo ne navadno lagek in živ jezik in stih. Take lehke, nežne pesmice je pel rad do smrti: v njih veje mladosten duh veselega uživanja. Druge iz licejskih pesmi pa so posvečene prijateljem mladosti, katere pesnik iskreno ljubi ter govori ž njimi o svobodi, občni blaginji, ali pa se smeje suhoparnim pevcem ód. Gostí se s prijatelji in zaljubljen je — vse to pa le v mislih.

Življenje v društvu „Arzamásu“, potovanje, bivanje na kmetih dajo liriki več resnosti: začenja se tu doba, ko je zapel največ lirskih pesmi.

Po obliki svoje lirike je Púškin podoben Žukóvskemu in Bátjuškovu, ali je vendar samostalen, zajemlje iz svojega življenja, a ona dva sta le bolj posnemala. Zato so njegove pesmi bolj žive, vse je neposredno, ker je glas iz lastnega življenja. Tudi oblika je svobodnejša in raznovrstnejša tako, da je to naravnost in prostost ravno Púškin uvel in udomačil v ruskem pesništvu. Jezik mu je popolnoma naroden. „Púškin si je osvojil popolnoma naš živi, narodni jezik; rabil ga je z genijalno umetnostjo za izraz prerezličnih utisov, najtanjših odmevov čuta ter je tako obogatil literaturni jezik: mi vidimo pri njem jasen, kratek, živ izraz, navaden v narodnem govoru, skupaj z živostjo, lepoto in milino, ki so samo Puškinu lastne (Petróv: Kurs ist. r. lit. 158).“

V tem zmyslu je torej Púškin gotovo naroden. V ožjem zmyslu sočutja proti prostemu narodu in opisavanja njegovega položaja, njegovega veselja in njegove žalosti pesnik ni ravno naroden. Premalo se je zamislil v narodno dušo in zato je narod celo tam, kjer bi mogel izvrševati važno nalogo, na pr. v dramí: Boris Godunóv ali pa v pripovedanji o ustaji Pugačéva risan jako površno — kot dekoracija, za katero se pisatelj ne meni dosti. Časi poskuša sicer Púškin predočevati rusko življenje ter ima več uspeha, nego na pr. Žukóvskij, ali vse to so le pokušnje, slučajne pokušnje, a ne jasno seznaní namen, da pesnik po skrbnem izučavanji predočí narodno življenje tako, da vidimo v njem kako idejo, z misel in vsaj nekoliko narodovo dušo. Žalibog, da tak pisatelj vidi več žalostnega, nego veselega, in Púškin se naravnost ogiblje neprijetnih utisov istodobnega življenja in njegova satira ima kaj osko obzorje, ne videč navadno drugega, nego „neumne kritike“ in slabe pesnike.

Kar se posebno tiče vsebine Púškinove lirike, vidimo najprej velik upliv Byrona, tedanjega prvega lirika v Evropi. Nekaj skeptik XVIII. stoletja, nekaj pristaš novih idej, začel je peti Byron po napoleonovskih vojskah. On ostro graja in šiba človeško samopridnost, povsodi odkriva nečimurnost samoljubivih ljudi, slavohlepnikov in neomejenih samovoljnikov. Naudušuje se za vse, kar je lepega v naravi ali v življenji, naudušeno opisuje prirodne krasote na Renu, v Švici, Italiji ali Grški in nahaja pri divjih azijskih plemenih pravih moških značajev, polne strastne energije in ljubezni za svobodo, vidi iskren ženski čút, kakor ga pusto svetsko življenje niti ne pozna več. Ob enem pesnik naudušeno kliče ves zapad, da reši in obnovi Špansko, Italijo, Grško, za svobodo, od katere u mira sam. Púškin mu je zapel lepo pesem „K morju“, kjer veli:

Umrl je, joka se svoboda
Zapustil svetu je svoj venec:
Le šumi, buči morska voda,
Saj tvoj, o morje, bil je pevec!
Obraz tvoj bil je v njem označen,
Stvor duha tvojega je bil,
Ko ti globok, mogočen, mračen,
Ko ti — se ni nikdar plašil.

O prirodi poje Púškin po svoje: ne prebuja, ne muči ga z vprašanji o življenji in človeški osodi, mari ga miri in mu krepča čút za vse prekrasno. Semkaj spada: „Kto znáet kraj?“ Vidi se tu upliv Byrona pa gotovo tudi Gótheja:

Kdo kraj pozna, kjer neba se sveti
Neopisljivo modra dalj,
Kjer morja bije topli val
Okoli razvaline tiho si,
Kjer večni lavor in cipresa
Svobodna, lepa so drevesa,
Kjer pel Torkvát je veličávi,
Kjer še njegova v nočni tmíni
Na vala Adrije vršini
Odmeva pesem se v oktavi,
Kjer Rafajel je slike dal,
Kjer rézec je sedaj, Kanovi
Pokoren, mramor oživljál,
In Byron, mučenik surovi
Je trpel, ljubil, preklinjál?

Dalje se opisuje krasotica, katero občuduje ves narod, ki je lepša od Fornarine in Madone:

Oj, s kako lahkostjo nebeško
Dotiče se zemljé oná!
Kak čár se s silo nečloveško
Razliva iz dviga vsakega!

Sem spadajo še tri druge pesmi. Še bolj zanimive pa so one pesmi, kjer pesnik opisuje severno rusko življenje in naravo na selu (Běsy, Zimnyj večer, Zimnája doróga, Osenj in dr.). V prvi živo opisuje zimsko burjo po narodni veri v „bese“, ki se igrajo v burji, puhajo in pljujejo na človeka, mečejo konje v brezno itd. V drugi se obrača do svoje drage stare „babke (dojke)“ :

Pijva, mila tovaršica
Revne moje mladosti,
Pijva, tu je nam kupica,
Srcu bo več radosti!

V tretji se vozi pesnik po zimi z „jamščikóm (voznikom)“ in posluša njegovo sedaj veselo sedaj žalostno pesem, v kateri se mu sliši nekaj srčnega, domačega.

(Dalje prihodnjič.)

Notranjskim volilcem.

II.

Odkar se je v Avstriji začelo ustavno življenje, vidimo med onimi moži, ki so se z besedo in peresom borili za pravice slovenskega jezika in našega naroda, dr. V. Zarnika. Poleg dr. J. Bleiweisa, L. Svetca, dr. L. Tomana, dr. J. Vošnjaka, dr. H. Coste, imenovalo se je vedno s častjo tudi ime dr. Val. Zarnika in naj je bil ta ali oni med nami osebni prijatelj dr. Zarniku ali ne, naj je temperament njegov sodil s tega ali onega stališča, tako daleč se doslej vendar še nikdo ni spozabil, da bi ga bil ometaval z blatom, smešil njegovo postavo, odrekal mu sposobnost in dobro voljo, delovati za svoj narod.

To je bilo prihranjeno še le vladnemu slovenskemu listu; prihranjeno možu, ki je ravno po Zarnikovih ramenih splezal v one korporacije, po katerih se sedaj tako oblastno razteza, ujeta in šopiri; in sicer splezal tedaj, ko so malo da ne vsi sedanji politični prijatelji njegovi svarili pred njim in z najčrnejšimi barvami opisavali njegovo značajnost. Samo po sebi je to že grda nezahvalnost, kakeršni doslej ne vidimo vrstne v vseh dosedanjih bojih našega naroda, in ako bi imelo tako ravnanje postati pri nas navada — česar pa se glede na zdrave pojme našega naroda o javni in politični morali nikakor ne bojimo — tedaj bi pač moralo zazebsti v srce vsakega rodoljuba.

Veliko gnusnejše pa je to početje političnega parvenija z narodnega stališča. Kam bomo pač zašli, ako bo vsak mlad človek, ki hoče doseči veljavo v javnem življenju ali pa še celo samo kake osebne pogodnosti, smel brez strahu in brez ostre obsodbe naroda našega udrihati na najsurovejši in najpodlejši način po starejših domoljubih, kateri so vse svoje dušne moči posvetili blaginji naroda in domovine!

Ako bi tedaj notranjska volitev ne imela že nikakšnega drugega pomena, tedaj so volilci — če hočejo res veljati kot zavedni rodoljubi — tako rekoč obvezani z volitvijo dr. V. Zarnika podati političnemu začetniku uradnega slovenskega lista dokaz, da vedo ceniti zasluge tega moža za politično naše probujenje in narodni naš napredek in da nikakor niso voljni dopuščati, da bi se zaslužnim prvoboriteljem našim tako skušala jemati čast in poštenje.

Pa tudi vsak zavedni in uplivni nevolilec naj bi deloval v tem zmislju. Posebno opozarjamo one gospode, kateri še sedaj odobravajo one neobičajne napade na dr. Zarnika, da je to jako nevarno početje, kajti gospod urednik vladnega slovenskega lista je dokazal v kratkem tem času, v katerem vodi vladno politiko kranjsko, da

mu nobena zaveza in nobeno prijateljstvo ni sveto. Zato bi se jim utegnilo kakega lepega dne dogoditi, da bi isto tako, kakor sedaj dr. Zarnika, začel napadati tudi nje in njihovo privatno življenje.

Znano nam je pač, da je na Notranjskem mnogo mož, kateri bi po svojem znanju, svojem društvenem položaji in svojih izkušnjah bili sposobni, zastopati notranjske volilne okraje v deželnem zboru. Ali, kakor smo poudarjali že v prvem članku, ima ta volitev ves drug pomen, kakor volitve, ki se vrše o navadnih okolnostih. O tej volitvi se imajo izreči notranjski volilci, katere smo doslej prištevali v narodnih ozirih k najprobujenejšim in najobčutljivejšim, ali naj zastopniki naši v deželnem in državnem zboru še ostanejo pri dosedanjem svojem programu, ali naj se pa udadé onemu iztočnemu fatalizmu, ki vse brez dela, truda in prošanj pričakuje od zgoraj — tu tedaj od vlade. In ker je dr. V. Zarnik z odložitvijo svojega mandata tako rekoč apeloval na mnenje svojih volilcev, zato po naših mislih nikdo drugi ne more biti zopet kandidat, nego on. —

Kmalu potem, ko je lanskega leta dr. V. Zarnik odložil deželnozbornski svoj mandat, ponudil je spoštovan notranjski domoljub v imenu nekaterih volilcev v Ljubljani stanujočemu narodnjaku notranjski mandat. Ali na prijazno in laskavo to ponudbo je prejel odgovor, ki se nam zdaj zdi tako pomenljiv, da si ne moremo kaj, da ga ne bi priobčili in extenso!

Ta odgovor slove:

— — — — — moram Vam vendar z zahvalnostjo naznaniti, da bi o sedanjih razmerah nikakor ne mogel sprejeti kandidature v notranjski skupini kmetiških občin.

Sploh me je jako iznenadilo, da morete notranjski domoljubi dvojiti, kedo naj bode o prihodnji volitvi Vaš kandidat, ko je vendar jasno, da pojde tu za načelo in ne za osebo; da se bode ravno o tej volitvi slovenski narod sam in neposredno imel izjaviti o tem, ali naj se popusti dosedanji narodni program.

Jaz imam tedaj z ozirom na to kandidaturo dr. Zarnika za jedino možno in čuditi bi se moral, ko bi se našel narodnjak, ki bi se mu pojavil za protikandidata.

Pač sem z Vami vsled tega mnenja, da je treba skrbeti za gmotni napredek naroda — — — — —; vendar pa nisem in ne bom nikdar pozabil, da se to praktično delovanje mora opirati na idealizem, ki se pa jedino le nahaja v uzvišeni ideji narodnosti, ali pri nas — Slovanstva. Opustiti narodno delovanje in postati le gol, suhoparen pospešnik materijalnosti, to bi se mi zdelo ne samo nečastno, temveč tudi v najvišji meri pregrešno, zato nisem mogel razumeti in z narodnega stališča še sedaj ne morem razumeti izreka jednega poslanca,

— — — — —, da je narod naš sit političnih bojev, katerih pa sam niti pričel ni, temveč mu jih je nasprotna stranka tako brezozirno urinila. In ker imam dr. Zarnika za predstavitelja odločno narodne politike in vsled tega za nositelja etične pomisli v narodnem boju našem, ne morem si — kakor sem že prej omenil — misliti, da bi se mu našel iz vrste narodnih mož protikandidat in da bi se sploh kak narodnjak drznil delati proti njegovi volitvi“. — —

Mi smo tako trdno preverjeni o zavednosti notranjskih rodoljubov, da pričakujemo, da bodo Šukljetovi ponujalci notranjskega mandata povsod, kjer potrkajo, dobili jednak odgovor.

Vlada nima nikakšnega uzroka delovati po svojih organih proti dr. Zarnikovi volitvi, kajti, dasi v narodnih zahtevah odločen in neupogljiv, vendar je Taaffejevemu sistemu in njegovemu zastopniku na Kranjskem bolje in odkritosrčneje udan, nego urednik Šuklje, ki ja kompromituje z brezmejno svojo strastjo vse bolje od dne do dne. Vendar pa se ne nadejamo njene objektivnosti; zato pa tem trdnejše pričakujemo, da ostanejo volilci neupogljivi in vsem sladkim prigovorom nepristopni in da z volitvijo dr. Zarnika dokažejo slovanskemu svetu, da se drže še vedno gesla:

„Naprej zastava Slave!“ T.

Lex Kvičala.

Odkar je pri slovenskih „rodoljubih“ prišlo v navado, stopati po prstih, ozirati se na desno in levo ter vedno vprašati: „kaj vlada poreče?“, postajajo nekdanji iskreni borilci vedno bolj žalostni. Saj se ne smejo več oglasiti in že jim doni od vseh strani nasproti: „Tega pa ne! to je preradikalno! Ti stavljaš celo našo prihodnost v nevarnost!“ Zato se skoraj bojimo povedati, da smo nejevoljni na dr. Matuša in na vse tiste Čehe, ki podirajo postavni predlog, ki ga je izdelal češki poslanec prof. Kvičala. V kratkem pravi ta postavni načrt, naj se noben otrok ne vzame v tako šolo, katere učnega jezika ne razume. Ko bi ta predlog obveljal, bili bi mi koroški Slovenci rešeni! Čisto nedoumno mi je, kako se morejo najti narodni Čehi, ki temu predlogu nasprotujejo. Premislili smo vse tako imenovane „diplomske“ (v resnici strahopetne) ozire, vendar ne moremo nobenega najti, kateri bi se upiral temu predlogu. Da predlog Kvičale podpirajo Mladočehi, to nas čisto nič ne moti. V narodnih vprašanjih moramo biti vsi tako odločni, kakor je gospod Božidar Raič in kakor je mnogo drugih duhovnikov slovenskih.

Res čudni so ugovori proti tej postavi. Pravi se, da se mora vendar staršem na voljo pustiti, katero šolo si hočejo izbrati svojim otrokom, ali nemško ali slovansko. Kaj pa je z otroki fabriških delavcev, ki nimajo proste volje? In če bi prav vsi starši imeli prosto voljo, ali je kmet ali delavec res takšen pedagoški kapacitet, da bo on najbolje vedel, kaka šola je njegovemu otroku koristna? Ko so nove šolske postave uveli, niso staršev nič vprašali, ali hočejo osemletno ali šestletno šolo, ampak vsakega precej kaznujejo, kdor ne pošilja otrok v šolo. Zakaj pa tukaj starši nimajo nič besede? In dalje: ali imajo starši kaj besede zastran učnih predmetov? Kmetiškim otrokom bi gotovo bolje koristilo, ko bi se učili kaj takega, kar je kmetu dobro vedeti (kako se drevo cepi, živina redi, katera prst je najboljša, katere živali in rastline so koristne in katere škodljive itd.), namesto drugih nepotrebnih nauk (koliko prebivalcev šteje mesto Honolulu, kateri dan in katero uro je Aleksander Perzijance premagal itd.); vendar v tem nimajo starši nič besede. Samo o učnem jeziku naj bi imeli starši besedo, in ravno v tem so najbolj nevedni! Oni mislijo, da se otrok nemški nauči v nekaterih tednih in zato mnogi silijo na nemščino. Da pa

pri tem ves drugi pouk škodo trpi, tega tak priprost človek, ki morda sam nikoli ni šole videl, ne spozna. Marsikdo misli, da zna že nemški, če zna natakario poklicati po nemški; v tej veri živi, in zato tirja nemške šole, češ, slovenski otroci tako znajo, naj se naučijo še nemški! Proti takim bedastim pregovorom bi morali v prvi vrsti učitelji na noge stopiti; saj oni vedo, kako težko je poučevati v tujem jeziku, katerega otroci ne umejo. Postavni predlog poslanca Kvičale ima tedaj jako zdravo jedro, in kdor mu nasprotuje, ne more biti naš prijatelj. Ugovarja se še: „Kaj pa tam, kjer je le kakih 5 ali 6 otrok tuje narodnosti, ali morajo ti brez šole ostati?“ To je pa prazen ugovor. V postavo se lahko vzamejo izjeme, da, kjer druge šole ni, smejo se sprejemati v šolo tudi tujejezični otroci; postava pa naj velja za vse kraje in narodnosti; če je vsaj 40 za šolo godnih otrok kake narodnosti, naj se napravi za nje posebna šola; če jih pa ni, naj hodijo v občinsko šolo, naj bo že poučni jezik, kakršen hoče. Saj je jednak predlog predložil tudi slovanski poslanec Spinčič v istrskem zboru. Če takih predlogov ne bomo podpirali na vso moč, potem pa rajši pustimo politiko in vse narodno delo ter bžimo pod peruti „Ljubljanskega Lista“ in podobnih „diplomatov“, ki le Slovanu vedno kličejo „nazaj!“, nikdar pa Nemcu. Nam zmirom prigovarjajo, naj se nemški učimo in nam kažejo sto tisoč dobrot, katere nam neki obeta nemščina; nikoli pa ne označujejo potrebe slovenščine Celjanom, Mariborčanom, Tržačanom, Celovčanom, Goričanom itd., kateri živijo med Slovenci in od Slovencev, kateri slovenščino živo potrebujejo, pa je vendar v svojih osnovnih šolah ne dade učiti! Hic Rhodus, hic salta! Da se ti ljudje nočejo slovenski učiti, je nam Slovincem v velik kvar in težavo, ker postanejo taki najrajši uradniki itd., pa ne znajo z ljudstvom govoriti, zato črte slovenščino in tiščijo na to, naj bi se ljudstvo zaradi njih učilo nemščine! Država bi morala za to skrbeti, da dobi jezikovno zmognih uradnikov, zato naj bi rajši nemške gimnazijalce v Celji, Mariboru, Celovci itd. silila, da se učijo slovenščine, a ne da nemščino uriva našim kmečkim otrokom v začetnih šolah, saj ti nemščine ne potrebujejo, kakor tudi gorenještajarski kmet ne potrebuje slovenščine, in mu je tudi ne urivamo!

Pogled po slovanskem svetu.

Slovenske dežele.

(*Volilni shod v Postojini*) je sklical na 15. dan avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni g. Vičiča bivši deželni poslanec g. dr. Valentin Zarnik, da opraviči na željo mnogih volilcev izstop svoj iz deželnega zbora kranjskega. — Ker je ta shod važen, upamo, da se ga bodo udeležili vsi volilci, da slišijo iz ust svojega bivšega poslanca opravičenje in razloge, zakaj je glasoval zoper tistih 600 goldinarjev, kateri bodo imeli v našem deželnem proračunu odslej stalno rubriko: ponemčevanje. — Na ta volilni shod v Postojini pride tudi gosp. dr. Jos. Vošnjak, da poroča o delovanju v deželnem zboru kranjskem, zlasti o agrarnem vprašanju in da poizve mnenje gg. volilcev:

- 1.) zastran ustanove kmečkih domov;
- 2.) zastran dednega prava na kmetih;
- 3.) o napravi deželne hipotekarne banke;
- 4.) o napravi kmečkih farnih posojilnic, in
- 5.) o uvedbi kake hišne obrtnosti na Notranjskem.

(*Gospod Adolf Obreza in mi.*) Strašno srd notranjskega gospoda državnega poslanca si je nakopal naš list, ker se je predrznil o notranjski kandidaturi govoriti odkrito in odločno. Uničiti nas hoče; uničiti z „izjavo“, na katero je po silnem agitovanju nalovil nekoliko podpisov in katero je dal priobčiti, — o grozne nam usode! — v „Ljubljanskem Listu“. — Mi smo dotično izjavo dobili v prepisu že pred tednom dni z Notranjskega in povedalo se nam je tudi, na kak način se love in beračijo za njo podpisi; ne zdi se nam pa vredno o tej stvari natančneje pregovoriti. Saj je cela izjava le najboljša reklama za nas; kajti boljše hvale, boljšega priporočila, pa tudi večje časti ne moremo si želeli, nego če nas kdo napade v „Ljublj. Listu“. — Sicer pa je vskliknil gotovo vsakdo, ki je ono izjavo s podpisi vred čital v slovenskem vladnem monitèrji: od uzvišenega do smešnega je le korak!

(*„Ljubljanski List“*) je izključilo vsled jednoglasnega sklepa odborovega zaradi sramotnega njegovega pisanja, bralno društvo v Zagorju na Notranjskem. Vrnila ga je iz istega uzroka tudi „Narodna gostilna“ v Št. Petru. — Kaj pravite Vi k temu, gospod Obreza? Morebiti boste vender velikega svojega sorodnika opozorili, kaj ima to pomeniti. Vsekakor je to nujnejše in potrebnjše, nego sestavljanje smešnih izjav proti „Slovanu“. Verujte!

(*„Ljubljanski List“ o „Slovanu“*.) Še omenili ne bi niti z besedico, kako se je zopet zljubilo „Ljubljanskemu Listu“ pisati o našem listu, ker naši častiti bralci predobro vedo, najbolj pa nekateri naši častiti gospodje sotrudniki, kakor je njih izvrstni sotrud uredništvo najnovejšega slovenskega dnevnika smešilo v svojih predelih, zlasti pod črto. Ali vročina zdaj pojema in posebno na Gorenjskem, kjer živi človek bliže planinam, upliva mrzlejšje podnebje na kri tudi normalno ustvarjenega človeka, da se ohladi, ter začne hladnejše misliti o svojih političnih protivnikih. Tako je tudi „Lj. List“ na mah izprevidel krivico, ki jo dela drugim, ter je s ponatisom iz Novic potrdil to „nad črto“, kar je prej zanikal „pod črto“, namreč, da je naš list „izvrstno uredovan“. Z veseljem beležimo ta preobrat, da se je omenjeno uredništvo tako milostno izrazilo o našem tedniku, da je „izvrstno uredovan“.

(*Izid volitev v deželni zbor koroški.*) V deželi, katera vzbuja v Slovencih s svojo zgodovino najprijetnejše spomine na zgodovinski pomen našega naroda, kateri je iz ust svojih vojevod prejemal njih prisego v slovenskem jeziku na gosposvetskem polju; v deželi, v katero se je v teku let zasekal nemški življ tako globoko, da jo je malo da ne že povsema ponemčil, v tej deželi tedaj, v

slavnem Gorotanu, kjer je do zdaj del slovenskega naroda na Koroškem imel samo jednega poslanca v deželnem zboru, preobrnilo se je stanje nekoliko na bolje, ker se bodeta odslej našemu dičnemu prvoboritlju gospodu Einšpielerju pridružila še dva poslanca: gg. Fr. Muri in dr. Abuja, katera sta bila dne 8. avg. t. l. voljena za deželna poslanca, poslednji gospod v šmohorskem, predposlednja v velikovškem okraju. Na dveh mestih sta sicer propala slovenska kandidata, toda ako se porabijo do sedaj pridobljene volilne izkušnje, zmagali bodo Slovenci še na drugih krajih. Ta volilna zmaga je važna, ker bode naše mejaše, rojake na Koroškem, moralno okrepčala ter jim udahnila še večjo politično ustrajnost, a nam bode tukaj osegurala še večjo zaslonbo proti pretečemu ponemčevanju. Zatorej slava koroškim Slovincem, kateri so tako sjajno zasvedočili svojo politično zavednost!

(*Opomnja k članku „Lex Kvíčala“*.) Omenjeni zakon, o katerem razpravlja naš članek, imel bi se sprejeti v češkem deželnem zboru in bi tedaj imel veljavo le za Češko. Vsekakor pa bi bilo to znamenito tudi za nas, ker bi z njegovo promulgacijo bilo sprejeto jako važno načelo.

(*Veselica v Sevnici*) na Štírskem. Prvokrat se bode vršila, lepa uzajemna slavnost dne 15. t. m. v Sevnici, katero so priredili skupno vsi slovenski dijaki v namen, da bi se bolj spoznali in približali drug drugemu. Gotovo blag namen te veselice, kar so tudi zasvedočili vsi dijaki vseh srednjih šol po Slovenskem (torej gimnaziji: celjski, goriški, ljubljanski, novomeški in tržaški in pripravnice: kopraska, ljubljanska in mariborska). Od vseh strani nam prihajajo poročila, da bode veselica velikanska in dostojna slovenske mladine naše, zato tudi želimo in pričakujemo, da bi se je občinstvo udeležilo v obilnem številu. To pa posebno želimo glede na uzvišeni namen veselice, kajti polovica dohodkov je namenjena „Narodnemu domu“ v Ljubljani, polovica pa „Miru“. In vse to nam je zopet dokaz, kako je naša mladina uneta za naša narodna podjetja, katera tako častno podpira in pospešuje. Zatorej kličemo zbranim zavednim dijakom v Sevnici: Slava!

(† *Mih. Peternel*.) bivši profesor na spodnji realni ljubljanski, kjer je poučeval fiziko in matematiko, umrl je dne 6. avg. t. l. v Ljubljani. Pokojnik se je posebno rad pečal z astronomijo, toda zadnja leta je tako bolehal, da je zaradi bolehnosti bil vedno doma. Sit ei terra levis!

(*Gospod S. Gregorčič*.) slavni naš pesnik bode praznoval letos svojo štiridesetletnico. Iz globokega spoštovanja do pesnika bodo mu podarili mozirski dijaki fin in eleganten album.

(*Jurčičeva mati*) je umrla in bila pokopana v torek dne 5. avgusta t. l.

(*Slovensko gledališče.*) Dne 16. t. m. bode slovenska predstava v spomin obiska našega vladarja ob šeststoletnici in v praznovanje rojstnega dne Nj. veličanstva Frana Josipa. Predstavljal se bode znana igra „Cvrček“. Kot „Stana“ bode nastopila gospodičina G. Nigrinova, ki je sedaj ud srbskega gledališča v Belem Gradu.

(*„Schulverein“ na kranjskokoroški meji.*) Neki rojak naš, kateri je gornje kraje naše dežele že večkrat prehodil, poroča nam, kako se nemški „Schulverein“ povsod, posebno na meji našega življa, uspešno širi in ugnežduje. Bil je tudi v slovenskih kmečkih krčmah, v katerih je zapazil na mizi nabiralnik z napisom: „Deutscher Schulverein“. In kako so naši ponemčevalci praktični ljudje, priča nam naslednja naprava. Mislimo si na mizi lese-nega strelca s puško, a pred njim je trdnjava z luknjo.

V to luknjo meri strelec s puško. Zgoraj na puško se položi krajcar ali desetica; strelec strelji in denar pade v luknjo trdnjave. S to napravo se tedaj ljudje v krčmi tudi lahko kratkočasijo, ker je vender prijetna igrača. Toda oglejmo si jo malo bliže. Okoli trdnjave je napis: „Deutscher Schulverein“, a na trdnjavi je črnordečermena zastava. Tako ta strelec strelja za nemški „Schulverein“. Sicer pa se še drugod vidi dosti nabiralnikov za to nemško društvo; ljudje so nepoučeni in ne vidijo nevarnosti, katera jim preti od tega društva, zato pa bodi sveta dolžnost vsakega rodoljuba, da opomina in svari naše ljudi pred to kugo, ki se ravno ob meji hoče ugnezditi ter izpodjedati tla našemu življu.

(*Cesarsko pismo.*) Velike važnosti za društveno življenje je cesarsko pismo do ministra Kálnokyja, v katerem je naš presvetli cesar jako omejil podeljevanje plemstva. Do zdaj je vsak, kdor je dobil od Nj. Veličanstva red železne krone, Leopoldov red in kr. ogr. Štefanov red, mogel postati vitez in baron. In sicer je mogel vsak deležnik Leopoldovega reda in reda železne krone III. vrste postati vitez in takisto deležnik železne krone II. in I. vrste, komander in lastnik Leopoldovega in Štefanovega reda vseh treh vrst je imel pravico do baronstva ali pa celo do grofstva. Zdaj pa nehajo te pravice in sicer tako, da bode lastnik vseh treh redov mogel dobiti plemstvo, ali to plemstvo ne bode dedno. Samo lastniki vojaškega Marije Terezije reda bodo imeli pravice do baronstva. Te omejitve se tudi mi jako veselimo, ker bo povečala upliv starega plemstva in preprečila, da se ti redi ne bodo delili nezaslužnim možem.

Z Notranjskega, 12. avgusta. [Izv. dopis.] Kedo da bode prihodnji deželni poslanec za notranjske kmetiške občine, to je sedaj naše dnevno vprašanje. Nekaj jih je, kateri so odločno zoper dr. Zarnika, vender po dosedanem splošnem mnenju ni večina zoper njega. Izgovori, da dr. Zarnik ni ničesa storil posebič za Notranjsko, niso nikakor utemeljeni. — Vedeti je treba, da tudi drugi poslanci niso Bog vé kaj dosegli za svoje volilne okraje, ker je dosega posamičnih stvari za pojedine okraje v sedanjih okoliščinah sploh — ako ne popolnoma nekaj nemogočega — vender težavnega.

Dr. Zarnik je ohranil vsaj svoj narodni značaj ter ni iskal z „mirno politiko“ nobene vrste „kron“ in vi-teštva. Kar je storil in delal, delal je skupno s svojimi tovariši — poslanci, pri kateri skupnosti se menda tudi Notranjskemu ne more njegov del odrekati. Ako pa nekateri želé g. Obrezo potisniti na njegovo mesto, češ, ta bode v posamičnostih za Notranjsko več storil, zdi se nam,

kakor bi s tem hoteli za male krajne pridobitve dati nekaj, kar je več vredno, namreč blagor celega naroda.

Za dosedanje delovanje v prid slovenskega naroda smo g. Obrezi hvaležni, ter mu niti časti, niti spoštovanja ne odrekamo. — Vender, zdi se nam, da bi on, vsaj v sedanjih okoliščinah, ne bil na pravem mestu. Gotovo je, da si vlada hoče zagotoviti neko posebno — večini slovenskega naroda neugodno — stališče, zaradi česar je pričela delovati ravno pri šoli.

Lani 600 goldinarjev, letos morebiti drugih 600 goldinarjev, potem povekšanje šolske doklade od 18 na 20 odstotkov, pri čemer ne dvojimo, da ne bi g. Obreza glasoval z „da“, akoravno morebiti ne iz prepričanja. Ubogi davkoplačevalec je že itak z vsemi mogočimi prikladami preobložen, a sedaj v časih najhuje — da ne rečem neznosne bede — hoče se pod krinko spravljivosti ubogemu davkoplačevalcu nakladati novih bremen!

Tukaj nam treba odločnih mož, kateri se bodo enakim nakanom uprli ter konečno podrli taka manevrovanja, katerega ne stanejo nikogar niti krajcarja, razven ubozege davkoplačevalca! — Da bi pa vsaj imel od enakih manevrov kakšen dobiček, a v istini trpi le zgubo in sicer: prvič na svojem blagostanji, drugič na svoji narodnosti. Ako more kedo to resnico ovreči ter dokazati nasprotno, veselilo nas bode.

Sicer pa v zadevi posamičnega delovanja konečno pravimo:

Vi gg. volilci najboljše poznate vsak svojega kraja potrebe. Gotovo ne bode g. poslancu notranjskih občin odveč, poganjati se za blagor občin, katere so mu to sicer častno, zlasti pa v sedanjih odnošajih pretežavno nalogo zaupale. Razodenite mu tedaj odkritosrčno svoje želje in potrebe in prepričani bodite, da se bode gospod dr. Zarnik tudi za vaše koristi znal moški potegniti.

Častiti volilci notranjski! na vas sloni sedaj čast slovenskega naroda. To je mnogo, to je vse. Z vojaškim pogumom in pravo moževsko zavednostjo ste jo branili do zdaj; branite in ohranite jo še v prihodnje. Ne verjemite krivim prorokom v ovčjih kožah, kateri so že z vladno trobento razglasili vse naše dosedanje narodno delovanje za škandal. Spominajte se o tej priliki moža, čegar spomin smo pred dvema letoma na zavednem Notranjskem sjajno praznovali in čegar geslo je bilo: „Tvrđ bodi, neizprosén, mož jeklen, kedár braniti je česti in pravde narodu in jeziku svojemu!“

Branite tedaj te svete narodne svetinje pogumno, kakor nekđaj on; pokazati moramo sedaj, ali hočemo še v prihodnost duševno živeti ali poginiti.

Torej! dr. Valentin Zarnik! to bodi jedino vaš glas dne 25. t. m. v Postojini.

Ostali slovanski svet.

(*Petdesetletnica hrvaškega preporoda*) bode se praznovala prihodnje leto v Zagrebu.

(*Jako je razburilo v Dalmaciji*) Hrvate nenadno upokojenje ravnatelja Štefana Buzolića in profesorja M. Nekića na učiteljski v Arbanasih pri Zadru. St. Buzolić, pesnik in pisatelj hrvaški, spadal je po sodbi pokojnega dalmatinskega šolskega nadzornika Josipa Šolarja, kakor je to čul iz njegovih ust kratko pred smrtjo njegovo pisatelj teh vrstic, mej najboljše pedagoge v Dalmaciji in tudi o profesorji M. Nekići je znano, da je redno izvrševal dolžnosti svojega poklica. Zdi se tedaj, da sta ministru Conradu bila oba imenovana moža preiskrena slovanska domoljuba in da sta bila upokojena iz enakih razlogov, kakor svoje dni profesor Ivan Trđina. — Vsekakor pa se je vsled tega poostrilo razmerje med vlado in dalmatinskimi državnimi poslanci, kateri so že sklenili,

da izstopijo iz Hohenwartovega kluba. Ali bi se naši odločili v enakem slučaju za jednako ravnanje? Kdo ve?

(*Hrvati v republiki čilenski.*) Iz Antofagaste poroča Hrvat „Nar. Listu“, da je v tem mestu kakih 25 Hrvatov, kateri so pridni ljudje in se pečajo s trgovino, da celo spadajo med prve trgovce; imajo velike svoje prodajalnice. Samo z otoka Brača jih je 11.

(*V Ameriko*) je odšlo dne 11. m. m. 70 težakov iz okolice dobrovaške, da si tam poiščejo živeža. Če se pomisli, da so pustili doma nekateri žene in otroke, to se more soditi, kakšna jih je nevolja na to prisilila.

(*Turški list „Vatan“ v Sarajevu.*) Že nekaj časa snujejo Mohamedanci v Sarajevu političen list v turškem jeziku. Ker so že dobili dovoljenje, priobčili so že tudi vabilo na naročbo v turškem jeziku, v katerem dokazujejo potrebo turškega lista. List „Vatan“ (Očetnjava) bode tednik in uredoval ga bode Mehmed Hulussi.

Ne vemo, koga je na mah zgrabilo to hrepenenje po turškem listu v Sarajevu, ker vemo, da ni v Bosni turškega življa, pač pa del poturčenega plemena srbskega ali hrvaškega, katerega pa ni toliko, da bi moglo podpirati tako podjetje in smo tedaj prisiljeni izjaviti, da mora za tem podjetjem tičati drug namen, namreč, da bi se še povečala razlika med prebivalci. Zato je to žalostna prikazen, cepiti še bolj Slovane v Bosni.

(*Slovanska omika prodira na iztoku*) prav uspešno po vseh onih pokrajinah, ki jih je dobila Rusija v last. Nov dokaz temu je poročilo tifliskega armenskega lista „Mšak“, da se je tam osnovalo armensko slovstveno društvo, katero bode skrbelo, da prevede vse boljše ruske spise v armenski jezik. V prvem zvezku bode priobčen Lermontovega „Geroj našega vremena“, katerega je tudi Slovincem podal v dobri prelogi g. L. P.

(*Velik in dostojen spomenik Janu Žižki*) so sklenili postaviti meščani žižkovski na gori Žižkov, na kateri je taboril slavni in hrabri ta vojevoda, ko je svoje „kališnike“ peljal proti Pragi. Osnoval se je poseben odbor, ki je, začeni komaj nabirati prostovoljne doneske, že sedaj nabral izdatno vsoto. Ker je, kakor češki listi poročajo, zanimanje za to idejo prav veliko, pričakovati je, da bode v kratkem bronasta postava Žižkina zrla z vrha gore, ki je po njem zadobila ime, proti zlati materi Pragi.

(*O Kraszewskem*) poročajo poljski listi, da se v trdnjavi Magdeburgu počuti še dosti dobro. Zdravje mu je popolnoma dobro, le noge mu nekoliko otekajo. Poveljnik trdnjave in službujoči major ravnata z njim, kar se da obzirno. Dovoljeno mu je čitati vsakeršne novine in knjige in tudi pisati za nje; le pisma se pregledavajo, katera prejema in odpošilja. Svojo draždansko vilo želi stari pesnik in pisatelj prodati za 70.000 marek; a ko se vrne iz ječe, želi se naseliti v Italiji.

(*Poljski pesnik A. E. Odyniec*), kateremu je sedaj že 73 let, izdal je knjigo „Spominov“. Odyniec je bil iskren prijatelj Mickiewiczev, s katerim sta skupno po-

tovala v Italijo, poleg tega pa prijatelj tudi Brodzińskemu, Zaleskemu in Slowackemu. Zato je njegova knjiga jako zanimiv donesek k prosvetni in slovstveni zgodovini poljski.

(*Za nakup velike Brožikove slike „Mistr Jan Hus“*) je bilo doslej nabranih 14485 gld. in 14 kr.; mestni zastop praški pa je dovolil iz mestnih dohodkov 5000 gld. Ker bode slika veljala 30.000 gld., treba je nabrati še 10.000 gld., katere bode češki narod v znani svoji požrtvovalnosti pač v kratkem zložil.

(*„Samoupravnoje rusko asekuracijnoje občestvo pri češkoslavjanskem bankě „Slavija“*) je ime zavarovalnemu zavodu, kateri so ustanovili te dni gališkobukovinski Rusini. Društvo se oslanja na banko „Slavija“, vendar pa ima stalno nadzorstvo nad njim poseben odbor s sedežem v Levovem. — Gališki Rusini so doslej zaman terjali od nemških, madžarskih in poljskih zavarovalnic, da bi jim izgotavljale zavarovalne pogodbe v ruskem jeziku. Zato pa so si pomagali z ustanovitvijo imenovane lastne zavarovalnice, katera jim bode v posebno korist tudi zato, ker se bode del vsakoletnega čistega dohodka njenega porabljal v narodne namene. Tako si avstrijski Rusi z ustanovljeno „Narodno trgovljo“, „Narodnih domov“, posojilnic in sedaj tudi zavarovalnice prizadevajo z uspehom, kako se otresti davečega in morečega jih tujega kapitala.

(*Slavni francoski učenjak prof. Louis Léger*,) ki je bil ravnokar imenovan za „častnika javnega poučevanja“ (officier de l' instruction publique), priobčil je francoski prevod „Nestorjeve kronike“ z daljšim uvodom in obširnimi pojasnili. Tudi se bode ta znameniti slavist in slovanoljub francoski udeleževal izdavanja nove obširne enciklopedije, katera o kratkem začne izhajati v Parizu. Prof. Louis Léger je prevzel uredovanje spisov o narodih in razmerah slovanskih in bode za to skrbel za sotrudnike po vsem slovanskem svetu. Ta enciklopedija bode prvo francosko delo te vrste, v katerem se bode obračala pozornost neslovanskega sveta na slovanski napredek v političnem, družbinskem in znanstvenem oziru.

Razne novice.

(*Konec trgovini z robi.*) Anglija in Abesinija sti podpisali pogodbo v Adovi pretekli mesec, v kateri se je obvezalo Njega veličanstvo Neguza Negust (cesar etijopski), prepovedati prodajanje robov na svojem posestvu.

(*Vegetarijanci.*) Berolinsko vegetarijansko društvo je sklenilo, pošiljati na svoje troške potujoče učitelje, ki bodo z živo besedo širili njegove nauke. — Dunajsko vegetarijansko društvo bode si tudi izbralo potujočega govornika, ker se je že oglasil neki požrtvovalni somišljenik, kateri je obljubil plačati temu učitelju 900 gld. na leto, ali obvezal se je samo za dve leti.

(*Redki romarji.*) Še ta mesec pridejo v Petrograd buharski Mohamedanci, da bi videli koran (njih sv. pismo), ki se nahaja v cesarski javni knjižnici. Ta koran je po ustnem turškem poročilu bil opojen s krvjo Alijevom, zeta Mohamedovega. Rusi so ga zaplenili pri Buhari in ga odnesli v Petrograd.

(*Mikrocefalka.*) Profesor Virchow je nedavno pokazal svojim tovarišem štirinajstletno maloglavko Margareto Becker iz Offenbacha. Njena glava je celo majhna, kakor rojenega otroka. Telo se ji razvija čisto normalno. Duševne sposobnosti tega dekleta tudi niso velike. Ona sedi navadno v kotu; z drugimi otroki se peča malo; je in pije čisto mehanično; samo besedo „mama“ more izgovoriti in še nekoliko neartikulovanih glasov. Če jo kdo potiplje po glavi, začne si lase puliti. Ubogo dekletu ne sme biti nikoli samo, ker se je že prigradilo, da je na

ulici kar pred konje bežala. Sploh se more reči, da je duševno razvita, kakor poluletno dete. — Najčudovitejše je pri tem, da so njeni roditelji veliki in normalno zrasli. Imajo sedmero otrok, četvero njih je mikrocefali, a troje normalno razviti. Od vseh jih še samo četvero živi. Margareta je najstarša in živi najdalje, kar jih je mikrocefalk.

(*Baronka Kalisch in slikar Canon.*) Baronka Kalisch si je naročila svoj portrét pri Canonu. Canon je ta portrét naredil za 2000 goldinarjev, ali ker jih baronka ni hotela plačati, tožil jo je slikar in je zapisal v tožbi te besede: „Vekoslav Kalisch, imenovan baron Kalisch“. Zarad tega je bil baron razžaljen in je vprašal svojega prijatelja, kaj mu je storiti, in ta mu je svetoval, naj se bojuje z enakim orožjem. In res, dejal je, Ivan Canon se ne imenuje samo tako, ampak tudi Straširipka, zato je velel svojemu advokatu, naj zapiše v odgovor: „Slikar Straširipka, imenovan Ivan Canon“. Baron je bil s tem zadovoljen, stisne prijatelju roko (kar baron vselej stori, ker nič ne stane) in je bežal k advokatu, da mu je prenarredil ugovor.

(*Surovo vedenje.*) „Romanul“ poroča o škandalu, ki se je zgodil v Sinaji. Stolojan, bivši rumunski minister, brzojavil je v Sinaj gostilničarju za dve sobi. Ta misleč, da bode že takrat, ko pride minister, imel dve sobi prazni, poročil mu je, da je vse v redu. Minister je prišel, sobe so bile vse oddane, in nobeden potnikov mu ni

hotel prepustiti svoje sobe. To je ministra tako razjezilo, da se je med gostilničarjevo soprogo in njim unela huda borba. Stolojan je namreč začel gospo v prsi suvati. Na srečo je prišel njen mož, zgrabil steklenico in jo je hotel ministru pognati v obraz, ali v tem trenutku so prišli tudi drugi ljudje ter so jih pomirili.

(*Laški analfabeti.*) Od vojakov v laški vojski jih ne zna po najnovjših statističnih podatkih 48 od stotine ne brati ne pisati.

(*53 dni brez jela.*) V Atchison Kanasu je umrlo dekle Lizzie Bradley od oslabljenja, ker se je 53 dni trdovratno postila. Rekla je, da ne bode ne govorila ne jela, in res je bila mož beseda do svoje smrti.

(*Shod 160 urednikov v Londonu.*) 160 urednikov konzervativnih listov angleških se je zbralo iz mesta Londona in iz okolice in so se pogovarjali o žurnalističnih zadevah, med drugimi reči tudi o konzervativnem novinarskem uradu. Tu je neki urednik s kmetov zahteval denarja za konzervativne novine in je utemeljeval svoje misli s tem rekši, da se po provincijalnih listih malo povprašuje. Ali ker so vsi uredniki protestovali, in da bi se polegla razburjenost, dejal je govornik, no torej se samo po mojem listu malo povprašuje. Drugi so zopet javkali, da ne dobivajo informacij od voditeljev. Pri tem shodu je bil tudi navzočen markis Salisbury in se je tudi iz-

rekel zoper novinarski urad. — Angleške žurnaliste je najlepše označil konzervativni satirik Ewing Ritchie rekoč, da se žurnalistiki na Angleškem godi, kakor kreposti, katera mora sama v sebi najti plačila.

(*Medved na sprehodu.*) Nedavno si je velik medved kosmatinec namenil ogledati mesto Tiflis ter je zato okoli enajstih po noči prihomatal naravnost v glavne ulice starega mesta. Ljudi, kateri niso pričakovali tako nenadnega gosta, polotil se je grozen strah: policaji so piskali, krčmarji zapirali svoje gostilnice, in vse je bežalo, kamor je moglo. Medved pa se ni za to prav nič zmenil, ampak glasno godrnjaje se je mirno (dalje sprehajal. Prišedši na desni breg Kure čez most artabarski, potrgal je napise in znamenja — ki mu menda ravno niso bila po godu — iznad nekaterih prodajalnic, potem pa je krenil k branjevce pogledat, kako sadje prodajejo. Z njim je bil še dosti zadovoljen, kajti pojedel ga je precej, ne da bi bil vprašal, koliko stane. — Na daljnem svojem sprehodu je našel na „Sionskeje“ spečega vratarja na klopi pred hišo. Z izdatno zaušnico ga je spomnil njegove dolžnosti. „Na Aničinskeje“ mu je prišlo nasproti deset policajev z golimi sabljami, ali medved jim je na mah izginil. — Sedaj so začeli iskati ubežnika; izpustili so pse, poklicali stražnike s svetilnicami. Konečno so ga vendar našli na nekem gnojišči in so začeli vanj streljati z vseh strani, dokler se konečno ni zgrudil ranjen na tla.

Politični razgled.

Dne 12. avgusta je ravnokar minilo pet let, kar je na krmilu naši vladi ministerski predsednik grof Taaffe, ki ga je bil poklical cesar, da si je po propadu starega liberalnega ministerstva izbral nove tovariše. V novem ministerstvu je sicer bilo nekaj liberalcev, ali tudi ti so skoro izstopili iz njega. V tem ministerstvu so trije ministri slovanske narounosti. Grof Taaffe je prvi kot minister rekel v državnem zboru, „da se Slovani ne smejo pritiskati na steno“, in je tako proglasil enakopravnost vseh narodov, za katero se hoče potezati. Žal, da še te obljube ni mogel doslej izpolniti, kajti položaj Slovanov v Avstriji ni se veliko zboljšal.

Z uozdanjimi rezultati volitev volilnih mož na Štajarskem smemo biti zadovoljni, ker so tako sjajni, da smemo pričakovati popolno zmago naših kandidatov. Niti z denarjem, niti z žganjem, pivom ali vinom niso nemčurji mogli premotiti naših kmetov, kateri so zvesto in odločno stali na narodni strani. Nekemu občinskemu predstojniku je ponujal nemčur 100 goldinarjev, da bi volil nemčurja, in nas kmet je stal kako skala nepremakljiv v svojem prepričanju, da je treba samo Slovence voliti. Kako grdih sreustev se poslužujejo naši sovražniki, priča nam to, da so zlasti izza občinskih volitev celjskih nemčurji odpuščali iz službe delavce slovenske narodnosti. Znani trgovec z lesom Negri in še drugi so odpustili slovenske delavce. In tudi pri zidanih novega gledališča v Celji je odpovedano delo vsem slovenskim delavcem. Res lepe protivnike ima narod slovenski na Štajarskem!

V koroški deželni zbor je v kmečkih občinah bilo voljenih 10 liberalcev, 3 Slovenci in 1 nemški konzervativec.

Deželni zbor hrvaški se snide dne 23. t. m. in bode zboroval samo malo časa; potem bode razpuščen in se bodo začele nove volitve, pri katerih bode brez dvojbe zmagala vladna stranka, za kar je tudi veliko skrbel sam ban na svojem potovanju po Krajini.

Gališki deželni zbor se snide 2. dan sept. t. l.

V nedeljo so imeli Čehi tabor na Lipanjski gori, katerega so je udeležilo mnogo ljudstva. Na tem taborju se je posvetovalo o Kvičalovem zakonu, o katerem poročamo na drugem mestu. Jedro tega zakona je v tem, da bi otroci ne smeli obiskavati šol, v katerih se ne poučuje v materinskem jeziku. Tu naj samo omenimo, da sta se Rieger in Zeithammer, kakor tudi klub veleposestnikov, izrekla zoper ta zakon, Tilšer pa in Gregr sta na taborju poudarjala potrebo omenjenega zakona.

Srbski kralj je imenoval dr. Vladana Gjorgjevića za belograškega župana.

Že nekdanj se je veliko ugibalo, ali se snideta knez Bismarck in grof Kálnoky. Kakor se zdaj vidi, snideta se o kratkem v Varzinu. Morebiti da bode ta shod še bolj združil nemško državo z našo, kakor je tudi bil shod nemškega in našega cesarja v lšlu nov dokaz stalnega prijateljstva obeh vladarjev. — Tudi se veliko sliši, da se bode Rusija v zvezi z Avstrijo in Nemčijo skupno v bran postavila proti nihilističnim težnjam.

Listnica upravnštva. Č. g. Franu Repiču v Borutu: List smo Vam poslali pod novim naslovom. Vaša naročnina poteče s 15. avgustom.

„Slovan“ izhaja vsak četrtek popoldne. Cena mu je za celo leto 4 gld., za poln leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Posamične številke se prodajejo po 10 kr. — Naročnina, reklamacije in inserati naj se pošiljajo upravnštvu, dopisi pa uredništvu na Kongresnem trgu št. 7. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo in rokopisi ne vračajo. — Za inserate se plačuje za navadno dvostopno vrsto, če se tiska jedenkrat 8 kr., če se tiska dvakrat 7 kr., če se tiska trikrat 6 kr., če se pa tiska večkrat, po dogovoru.